

Inspiratietekst Jeugdboekenmaand 2025

Over tijd...

Eeuwenlang al denken mensen na over tijd.

Wat is tijd? Hoe ontstond tijd? Hoe meet je tijd? Hoe beleef je tijd? Hoe pak je tijd vast? Filosofen, futurologen, kosmologen en wiskundigen breken er hun hoofd over. Uitvinders en wetenschappers bedenken manieren en instrumenten die de tijd kunnen vastpakken. Zo kunnen wij vandaag het verstrijken van de tijd aflezen aan de stand van de maan en de sterren en de zon, met kalenders, zandlopers, wekkers en chronometers. Tot op de nanoseconde nauwkeurig kan je weten hoe laat het is.

Dat is handig! Want je wil de trein halen, je wil weten hoe laat het is in Australië en misschien wil je dat ene wereldrecord verpulveren – al is het maar met een duizendste van een seconde.

De tijd in minuten, uren, maanden en jaren verdelen, is wel zo overzichtelijk. Daarom hakken we hem in drie grote stukken: verleden, heden en toekomst. Zo kan je makkelijk praten over gisteren, over vorig jaar of over iets van heel lang geleden – een vroeger dat je zelf nooit hebt gekend. Of over een later dat je misschien ook nooit zal kennen. Of over het nu: waar je nu staat, wie je nu bent en wat je nu denkt.

Maar wat is nu? Is dat niet meteen weer voorbij?

Tijd beweegt. Het gaat vooruit. Er is altijd een nieuw nu.

Wat doe je met dat nu? Met de tijd die je hebt? Er zijn genoeg spreekwoorden die je aanmoedigen (en die tegelijk iets zeggen over de tijdsgeest waarin we leven). Pluk de dag! De tijd gaat snel, gebruik 'm wel! Tijd is geld! Maar net zo goed heelt de tijd alle wonden. En komt tijd, komt raad. Hoe je hem ook inzet: tijd is kostbaar, het is waardevol.

Hoe beleef je je dagen? Merk je hoe snel leuke momenten voorbij gaan? Hoe blij momenten dartelen en dansen? En hoe lang iets moeilijks duurt? Hoe een vervelende middag zich vooruit sleept en er ineens te veel tijd is die je moet doden (nog zo'n spreekwoord!). Of voel je hoe jij soms meer tijd nodig hebt voor iets dan iemand anders? Omdat je hoofd anders werkt of omdat je benen niet zo snel zijn? Tijd is voor iedereen iets anders.

De klok regelt je dagen, je weken, je jaren, je hele leven. Ze zegt je waar je bent en waar je naartoe moet. De kloktijd jaagt ons met z'n allen vooruit. Leven zonder horloge en planner is lastig, want je moet door! Hup! Druk! Je racet tegen de tijd. Maar wie wint, wie haalt het, wie niet?

En wat als je vertraagt, pauzeert, stopt? Kan je *nee dank je* zeggen tegen die kloktijd? Zoals in de vakantie, wanneer je zonder wekker leeft en een zee van tijd om je heen voelt, maar dan op een maandagmiddag of een donderdagavond?

Je kan tijd in stukken hakken, vastpakken en wel besteden. Je kan 'm voelen en beleven. En soms wil je hem stoppen, afremmen, tegenhouden.

Kan dat?

Kunnen boeken dat?

Woorden in de tijd laten reizen...

Dat is wat boekenkunnen doen. Bestaat er een groter avontuur?

Spring je mee aan boord?

Lezen is in een teletijdmachine stappen.

Als je leest, reis je door de tijd. Je gaat van nu naar vroeger of van eerder naar later – en dan weer terug. Lezen is terug- of vooruitspoelen. En soms is het de tijd willen stoppen om in dat ene moment te blijven.

Boekentips:

- 'Heb je even tijd voor mij?', Marian De Smet, Marja Meijer (ill.), Vrijdag, 2021.
- 'Einstein: de fantastische reis van een muis door ruimte en tijd', Torben Kuhlmann, De Vier Windstreken, 2020.
- 'Jack De slak', Frank Geleyn, De Eenhoorn, 2020.
- 'De trein van vier over twaalf', Conny Palmkvist, Jeska Verstegen (ill.), Kluitman, 2024.

Boeken zijn magische tijdscapsules.

Terwijl je naar het verleden reist, in de verre toekomst tuurt of diep in het nu blijft hangen, verstrijken de seconden, minuten of soms zelfs uren. Terwijl jij pagina's omslaat, vertoef je in een wereld die op dat moment alleen in jouw hoofd zit. De tijd om je heen bestaat niet. Die komt pas terug wanneer je het boek dichtslaat.

Boekentips:

- 'Van vroeger tot nu', Erwin Claes, Michaël Olbrechts (ill.), Clavis, 2023.
- 'Ondertussen op aarde: op zoek naar onze plaats in ruimte en tijd', Oliver Jeffers, De Fontein, 2023.
- 'De reis van Manie Schaafijs', Zindzi Zevenbergen, Hedy Tjin (ill.), De Harmonie, 2023.
- 'Lang leve Jane', Cynthia Hand, Brodi Ashton, Jodi Meadows, Mariella Manfré (vert.), Moon, 2023.

Boeken zijn opslagplaatsen.

In boeken ontmoeten mensen uit het verleden, heden en soms ook uit de toekomst elkaar. Boeken zijn een bijzondere verzamelplek van gedachten, ideeën en gevoelens. Wanneer jij leest wat een schrijver ooit heeft opgeschreven, breek je de tijdscapsule open. Meer nog: je voegt er je eigen gevoelens en ideeën aan toe.

Boekentips:

- 'Samen op weg: een voorlees- en kijkboek over dromen, plannen maken en elkaar ontmoeten', Kristin Roskifte, Sylvia Vanden Heede (vert.), Lannoo, 2024.
- 'Atalante', Barbara Jurgens, Pyhai (ill.), Moon, 2024.
- 'Alva en het eiland van herinneringen', Alexandra Hermig, Valeria Docampo (ill.), Siska Goeminne (vert.), De Eenhoorn, 2023.
- 'Over goden en mensen: de mooiste Griekse mythes herverteld', Daan Remmerts de Vries, Lannoo, 2024.

Boeken laten ons andere tijden verbeelden.

Verhalen helpen ons om uit te zoeken hoe het er vroeger aan toeging. Verhalen wakkeren onze fantasie aan over hoe het leven er later zou kunnen uitzien. Boeken laten ons toe om in andere tijden en op andere plaatsen te vertoeven, kennis te maken met werelden en tijden die we niet kennen of misschien nooit zullen leren kennen (behalve in dit boek).

Boekentips:

- 'Boer Boris en de dino', Ted Van Lieshout, Philip Hopman (ill.), Gottmer, 2024.
- '1 heuvel, 6000 jaar, 7 verhalen', Angela McAllister, Chiara Fedeler (ill.), Christofoor, 2024.
- 'Het huis aan de prinsengracht', Thomas Harding, Annelies Jorna (vert.), Querido, 2023.
- 'De laatste jager', Davide Morosinotto, Pelckmans, 2023.

Boeken doen nadenken.

Boeken kunnen ook verhalen vertellen die ons nu kwetsen. Wat doen we daarmee? Uitwissen? Zo snel mogelijk vergeten? Of net niet? Je kan ook lezen om net niet te vergeten? Boeken kunnen ons ook helpen om meer stemmen en standpunten met elkaar te vergelijken. Om goed te weten wat je wel en niet wil meenemen naar de toekomst.

Soms vertellen boeken verhalen die vroeger heel gewoon waren maar die nu pijn doen. Wat doen we daarmee? Uitwissen en weggommen? Zo snel mogelijk vergeten? Of net niet? Want je kan ook lezen om níet te vergeten. Om verschillende stemmen en standpunten te vergelijken. Om goed te weten wat je wel en wat je niet wil meenemen naar de toekomst.

Boekentips:

- 'Hilma Af klint: op zoek naar het onzichtbare', Harriët Van Reek, Leopold, 20é".
- 'Het gras lacht groen', Daniel Billiet, verschillende auteurs, Lucas Suykens (ill.), De Eenhoorn, 2024.
- 'Lizzie en de wolk', The Fan Brothers, Leopold, 2024.
- '1984', Xavier Coste, George Orwell, Concertobooks, 2022.

Stap in het nu. Beleef het verleden. Bezoek de toekomst. Vertraag de tijd en voel het verhaal.

Lees mee tijdens de Jeugdboekenmaand.